

Bir Sevda İşareti Şehadet

Selva Özelbaş / Üsküdar Vaizi

Şehit, sözlükte, "Bir olaya şahit olmak, bildiğini söyleyip tanıklık etmek, bir yerde hazır bulunmak." gibi anlamlara gelir. Çoğulu "şüheda" olan şehit dinî bir terim olarak Allah yolunda öldürülen Müslümanı ifade eder.

Şehadet, "Yüksek bir ülkü uğrunda ölmek, şehit olmak." anlamındadır. Allah yolunda can vermek bir Müslüman için en büyük ülküdür ve Allah yolunda, İslam uğrunda ölmeye "şehadet" denir. Öyleyse şehadet bir sevda işaretidir.

Allah yolunda öldürülenlere şehit denilmesi, ölen kişinin cennetlik oluşuna şahitlik edilmiş olmasındandır. Yahut şehit, Rabbi katında yaşıyor O (c.c.)'nin huzurunda ve O'nun şahit olmasından dolayıdır.

Allah yolunda şehitlik, iman ve itikat uğrunda canını feda etmek en yüksek fedakârlık ve imanın sağlamlığının en açık ve kuvvetli delilidir. Her Müslüman için çok önemli temel değerler vardır. Bu temel değerlerin, mukaddesatın korunması dinin kesin emridir. Akli, dini, nesli, malı ve hatta canı müdafaa edebilmek için nice canların feda edilmesi gerekmektedir. Can ise en aziz varlıktır. En kıymetli mülktür. Sadece Allah'ın verdiği ve sadece O'nun alması gereken bir kıymettir. Hiçbir şey için feda edilemez, telef edilemez.

Son derece pahalı ve aziz olan bu can mülkü sadece mukaddes değerleri korumak uğruna feda edilebilir. Nadiren feda edilebilen bu nimetin yüce değerler uğruna harcanmasına karşılık yani külfetin büyüklüğü karşısında Allah ebedi ölmeme ve diri olma nimetini sadece şehitler için vermiştir. Allah (c.c.), şehidin kullara ait maddi borçları dışında bütün günahlarını affetmiş, ona peygamberin yanında yüksek bir derece vermiştir. Ayet ve hadisler bunu göstermektedir.

Birçok ayette şehitliğin önemine ve Allah katındaki değerine dikkat çekilmiştir. Mesela, "Allah yolunda öldürülenlere ölümler demeyin. Zira onlar diridir, fakat siz farkında değilsiniz." (Bakara, 2/154.); "Sakin Allah yolunda öldürülenlerin ölü olduklarını sanma! Onlar diridir ve rableri katında rızıklara mazhar olmaktadır." (Âl-i İmran, 3/169.); "Allah yolunda öldürülenlere gelince Allah onların amellerini asla zayi etmez (...) Allah onları kendilerine tanıtmış olduğu cennete koyacaktır." (Muhammed, 47/4-6.), mealindeki ayetlerde bu husus vurgulandığı gibi bazı ayetlerde şehitlerin Allah katındaki derecesinin peygamberler ve sıddıklardan sonra geldiği ifade edilmiştir. (Nisa. 4/69.)

Bu konuda Âl-i İmran suresinin 169. ayeti dikkat çekicidir. Bu ayette Allah'ın dinini yüceltmek için O'nun uğrunda şehit olanları, sakın hissetmeyen ve nimetlerden faydalanmayan ölümler sanmayınız. Bilakis onlar, ebedî cennet nimetlerinden yararlanan, sabah akşam oranın nimetleriyle rızıklanan diri kimselerdir, denilmektedir. Bu ayetin iniş-nüzul sebebinde şöyle anlatılır: İbn Abbas (r.a.)'tan rivayet edildiğine göre Rasulüallah (s.a.s.) şöyle buyurmuştur: "Uhut'ta kardeşleriniz şehit olunca, Allah onların ruhlarını yeşil kuşların içine koydu. Onlar cennet nehirlerinden içer, meyvelerinden yer ve arşın gölgesinde asılmış olan altın kandillere konarlar. Onlar yiyeceklerinin içeceklerinin tadını ve sohbetlerinin zevkini alınca dediler ki: Kardeşlerimizin cihattan uzak durmamaları ve savaş sırasında kaçmamaları için, bizim sağ olduğumuzu ve cennette rızıklandırıldığımızı onlara kim bildirecek? Yüce Allah, "Sizin durumunuzu onlara ben duyuracağım" buyurdu ve "Allah yolunda öldürülenleri sakın ölümler zannetmeyin." ayetini indirdi. (Ebu Davud, "Kitabu'l Cihad", 27; Sabunî, Safvetü't-tefasir, Âl-i İmrân, 169. ayet) Hz. Peygamber de şehitlikle ilgili açıklamalarında, özellikle Allah'ın dininin yüceltilmesi için canını feda edenlerin şehit sayıldığı, şehit olan kişinin acı çekmeden öldüğü, kanının ilk damlası yere düştüğü anda kul hakları dışında bütün günahlarının affedildiği, cennete gireceği, şehidin kabir azabı çekmeyeceği, cennetteki makamını göreceği, akrabalarından yetmiş kişiye şefaahat edebileceği ve Allah katında iyi bir mertebeye erişerek ölen kullar içinden sadece şehitlerin dünyaya dönüp tekrar şehit oluncaya kadar Allah'ın dinini yüceltmek isteyeceği ifade edilmiştir. Hadislerden, şehitlerin şehadeti adeta şerbet içer gibi kabul ettikleri anlaşılmaktadır.

Şehit, Allah yolunda harp esnasında düşmanlar tarafından öldürülen Müslüman kişidir. Hatta âlimler savaş esnasında hata ile bir Müslümanın silahıyla veya kendi silahı ile ya da savaş esnasında bir kuyuya düşerek vb. sebeplerle ölen ya da kâfirlerle beraber savaşan asi ve yol kesen eşkıya tarafından öldürülen, kişi şehittir, demişlerdir.

Savaş alanında şehit düşenler, âlimlerin çoğunluğuna göre yıkanmaz, kefenlenmez ve üzerine cenaze namazı kılınmaz. Çünkü Hz. Peygamber (s.a.s.)'in Uhut şehitlerinin kanlarıyla gömülmesini emrettiği,

yıkamayıp, üzerlerine cenaze namazı kılmadığı rivayet edilmiştir. Kanlı elbisesi şehidin kefeni sayılır; bu elbise aynı zamanda bir imtiyaz nişanesi ve ibadet eseri kabul edildiğinden üzerindeki kan giderilmez. (Fahredden Atar, Diyanet İslam Ansiklopedisi 38. Cilt, 428. Sayfa ŞEHİD Maddesi) Öte yandan bazı hadislerde savaş dışında; canı, malı, namusu uğruna ölenlerin de şehit olacakları beyan edilmiştir. Şehit olmayı arzu edip de yatağında vefat edenlere (Nesâî, "Cihâd" 30.) şehit sevabı verileceği, iç hastalıklarından vefat eden, suda boğularak ölen, yanan ve üzerine çöken bina altında kalıp ölenlerin de şehit hükmünde olacakları belirtilmiştir. Yalnız bu kısma giren şehitler diğer ölenlerde olduğu gibi yıkanıp kefenlenir ve üzerine cenaze namazı kılınır. Ahirette de sevaba nail olurlar.

Şehitlerimiz için ne yapabiliriz?

Bir sevda işareti olarak ifade ettiğimiz şehadet, yüksek değerler uğruna canını Allah'a arz etmektir. Vatan ise en yüksek değerlerdendir. Müslüman bilir ki, hayatını inancını, özgürce 'benimdir' dediği vatanında yaşayabilir. Din-i mübin-i İslam'ı 'yurdum' dediği toprağında yeşertebilir. Ezanını vatanının semalarından okuyabilir. Bayrağını da hür yaşadığı gök kubbede dalgalandırabilir. Vatani olmayanın malı, canı, namusu, haysiyeti, nesli ve geleceği yoktur. Bütün bu vb. değerler bir milletin ortak değerleridir. Şehitler bu anlayışla canlarını siper ederek mukaddes değerleri geride kalanlar için koruyanlardır. Dolayısıyla kalanlar üzerinde hakları büyüktür.

Allah şehitleri ahirette yüksek bir mertebeye ödüllendirse de onların çoluk çocuk, eş, anne baba gibi geride kalan aile ve yakınları vardır ve onlar bu topluma emanettir. Çünkü onlar sayesinde hepimizin olan vatan elden gitmemiş, bayrak inmemiş, ezan dinmemiştir. Her Müslüman bu manevi sorumluluk bilinci içinde olmak zorundadır. Şehitler canımızı malımızı namusumuzu kurtaran öncülerdir. Onların varsa maddi borçlarını ödemek, geride kalan çocuklarının ihtiyaçlarını temin etmek, eğitimlerini sağlamak, anne babalarının yokluğunu hafifletmek, sevgi ve ilgi göstermek, devletin onlar için verdiği imkânlarla destek olmak, vakıf ve dernekler marifeti ile şehit ailelerini hem maddi hem manevi desteklemek, manevi hatıralarına saygı duymak başta gelen görevlerimizdir.

En önemlisi de şehitlerimizin uğruna can verdikleri değerleri önemsemek ve yüceltmek. Onların niçin şehit oldukları bilincini yitirmemek dikkat etmemiz gereken hususlardandır. Vatani, dolayısıyla namusu, millî ve manevi bütün değerlerimizi sayelerinde yitirmediğimiz şehitlerimizin bu emanetlerine sahip çıkmak hepimizin görevidir.

Yapılabilecek en zaruri görev toprağa düşen bir şehidin yerine onun değerinde binlerce vatan evladını eğitip yetiştirmek için elden gelen bütün gayreti sarf etmek ne gerekiyorsa yapmaktır.